C/2025/761

11.2.2025

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru

Potenciální výzvy pro jednotný evropský trh vyplývající z budoucího rozšíření Unie

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2025/761)

Zpravodaj: **Stojan ČUKANOV**

Poradkyně	Véronique CHAPPELART
Rozhodnutí plenárního shromáždění	18. 1. 2024
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
Odpovědná sekce	Jednotný trh, výroba a spotřeba
Přijato v sekci	7. 11. 2024
Přijato na plenárním zasedání	4. 12. 2024
Plenární zasedání č.	592
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	193/1/2

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV se domnívá, že rozšiřování EU je úspěšným procesem, a vítá současnou dynamiku navazující na Granadské prohlášení Rady. Rozšíření nemá napříč EU stejnou úroveň priority a názory na to, zda jednotný trh rozšiřovat, nebo jej prohlubovat, se v jednotlivých členských státech liší. V důsledku nedokončenosti jednotného trhu byl v období 1993–2022 v Evropě zaznamenán o 50 % menší nárůst HDP na obyvatele než v USA. Tato otázka se tak stává stále naléhavější a je třeba urychleně provést reformy, zejména v oblasti finančních služeb, energetiky, telekomunikací a životního prostředí. Na členství se musí připravit nejen kandidátské státy, ale také EU musí před jejich přistoupením zavést nezbytné regulační změny.

1.2 EHSV vyjadřuje politování nad tím, že současná roztříštěnost evropského finančního trhu způsobuje odliv kapitálu a představuje hrozbu pro konkurenceschopnost Evropy ve světě a jednu z hlavních překážek pro budoucí proces financování rozšíření. S přibližně 60 miliony obyvatel (údaje za rok 2023) mají kandidátské země významný potenciál z hlediska investic, hospodářských příležitostí a pracovních míst. Navrhovaná „unie úspor a investic“ by mobilizovala soukromý kapitál a posílila konkurenceschopnost Evropy. Podnítila by také růst a zajistila zvýšení absorpční kapacity. Rozšíření znamená rovněž lepší přístup ke kritickým surovinám a potažmo i odolnější a nezávislejší Evropu.

1.3 S ohledem na rozdílnou míru připravenosti jednotlivých kandidátských zemí, pokud jde o přizpůsobenost pravidlům vnitřního trhu, a dopad, který bude mít rozšíření na nové obchodní toky v rámci místních ekonomik, poukazuje EHSV na to, že předchozí rozšíření vytvořilo dynamiku vítězů a poražených, neboť různým druhům podniků napříč různými odvětvími přineslo nevyrovnané ekonomické příležitosti. EHSV proto vyzývá Evropskou komisi a kandidátské země, aby zohledňovaly a usměrňovaly dopady rozšíření s cílem zabránit opakování takového vývoje. Zvláštní pozornost by při tom měly věnovat malým a středním podnikům, a to jak v EU, tak i v kandidátských zemích, aby se přínosy rozšíření řádně rozprostřely. Vzhledem k tomu, že se v rámci procesu integrace otevírají unijní trhy, měly by kandidátské země striktně dodržovat standardy EU, aby případně nebyly znevýhodněny subjekty z členských států EU.

1.4 Z předběžné analýzy trhu týkající se přesměrování obchodních toků mezi EU a kandidátskými zeměmi jasně vyplývá, že rozšíření bude jednoznačně přínosné pro vývozce průmyslového zboží a služeb z EU, zatímco některá odvětví budou ohrožena nižšími cenami danými nižšími výrobními náklady v některých nových členských zemích. V jednotlivých kandidátských zemích panuje velmi odlišná sociální situace a tyto rozdíly by mohly mít v krátkodobém horizontu dopad na pracovní podmínky a vyvolat nespokojenost občanů. EHSV vyzývá k zavedení inkluzivního konzultačního procesu, který by umožnil řádně kompenzovat potenciální sociální náklady, neboť proces rozšíření nespočívá pouze ve slaďování politik.

1.5 Dalším zásadním aspektem jsou stávající dohody o volném obchodu mezi kandidátskými zeměmi a třetími zeměmi, které mohou být někdy pro EU na celosvětové úrovni konkurenty, zejména pokud jde o suroviny potřebné pro konkrétní odvětví, jež v současné době nejsou plně integrována do jednotného trhu. EHSV zdůrazňuje, že EU musí urychleně přijmout cílená opatření, díky nimž bude možné odstranit významné překážky a v plné míře využít potenciál finančního, telekomunikačního a energetického odvětví. Tato odvětví jsou vystavena rostoucímu tlaku velkých nadnárodních konglomerátů a velkých finančních trhů. V zájmu zaručení komplexního přístupu k ochraně kritických odvětví, infrastruktury a technologií na jednotném trhu doporučuje EHSV, aby bylo v zemích procesu rozšíření zajištěno sladění s rámcem EU pro prověřování přímých zahraničních investic (stanoveným podle nařízení (EU) 2019/452).

1.6 EHSV má za to, že rozšíření by mělo být ústředním tématem diskusí týkajících se příštího víceletého finančního rámce (VFR). V tomto smyslu již byly podniknuty určité pozitivní kroky, zejména co se týče podpory reforem, je však třeba učinit více, abychom zajistili, že budou finanční nástroje EU podporovat předvstupní proces v plné míře.

1.7 Rozšíření je komplikovaný proces. Proto se EHSV domnívá, že za současných mimořádných geopolitických okolností a v kontextu rostoucích výzev, jako je změna klimatu a energetická a ekologická transformace, je nutné tomuto procesu vtisknout novou dynamiku. Zkušenosti z jednotlivých kol rozšíření ukázaly, že hlubší začlenění do jednotného trhu EU a cílená finanční podpora k dosažení rychlejší sociálně-ekonomické konvergence nestačí. Je nutné komplexním způsobem řešit výzvu v oblasti bezpečnosti a obrany, která vyvstala po agresi Ruska vůči Ukrajině, a zohlednit ji v rámci politik v oblasti energetiky, financí a kybernetické bezpečnosti. Vzhledem k tomu, jaký dopad má proces přistoupení na energetickou bezpečnost, hospodářský rozvoj a politickou stabilitu ekonomik zemí západního Balkánu, je naléhavě nutné prosadit změnu přístupu EU k tomuto procesu a nabídnout přistoupení k jednotnému trhu EU rozdělené do několika etap. EHSV má za to, že tento dynamičtější přístup může být z politického hlediska přínosem a mohl by obnovit nadšení pro proces, který byl dosti náročný z časového hlediska, i pokud jde o pokrok.

1.8 V neposlední řadě EHSV doporučuje, že by měla být do procesu rozšíření zapojena občanská společnost, aby napomohla lepšímu pochopení reforem potřebných ke splnění požadavků souvisejících s členstvím v EU ze strany občanů. To pak pomůže zajistit, že integrace do EU bude založena na skutečné účasti občanů na veřejné diskusi. EHSV se domnívá, že rozšíření by mělo být nedílnou součástí evropských řešení globálních výzev. Demokratizace a právní stát jsou nezpochybnitelné zásady a totéž platí i o tom, že proces rozšíření se odvíjí na základě dosažených výsledků a nelze k němu dospět žádnými zkratkami. V konečném důsledku je však třeba ujistit občany na obou stranách hranice o možných hospodářských přínosech a potenciálu, jaký má rozšíření, pokud jde o zajištění prosperity pro příští generaci obyvatel Evropy.

1.9 Kromě toho, že je rozšíření důležité z geostrategického hlediska, znamená také nové obchodní příležitosti pro evropské společnosti, větší trh pro podniky a spotřebitele a lepší přístup ke kritickým surovinám, a tedy odolnější a suverénnější Evropu.

2. **Souvislosti**

2.1 V době, kdy Jacques Delors pokládal základy jednotného trhu (které se opírají o čtyři svobody – volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu – a vycházely z teorií a zásad 20. století), byla geopolitická a ekonomická situace ve světě značně odlišná. Rozšíření EU nabízí příležitost k dalšímu rozvoji potenciálu jednotného trhu, zejména v odvětví služeb, v němž není dostatečně využíván.

2.2 Jednotný trh byl vytvořen s cílem posílit evropskou integraci díky odstranění překážek obchodu, zajištění spravedlivé hospodářské soutěže, podpoře spolupráce a solidarity mezi členskými státy a zlepšení života občanů. Dále byly zavedeny fondy soudržnosti, aby se zaručilo, že tržních příležitostí budou moci stejnou měrou využívat všechny regiony. Dobře fungující jednotný trh je nezbytný pro posílení investic a inovací v Evropě, financování sociálního zabezpečení, financování kvalitního vzdělávání a zavádění dalších opatření v oblasti klimatu.

2.3 I dnes je jednotný trh stále tím základním kamenem evropské integrace a evropských hodnot, slouží jako katalyzátor růstu, prosperity a solidarity a podporuje ústřední úlohu průmyslu a posílení sociálního dialogu v rámci naplňování cíle nulových čistých emisí. Mezinárodní kontext se však zásadně změnil. Evropa přichází o své postavení v rámci světového řádu, její pozice prudce upadá. O to více je nutné vytvořit nový jednotný trh. Konkurenceschopnost EU klesla a USA a Čína již EU v mnoha ukazatelích předstihly, a to právě v době, kdy dekarbonizace a digitální transformace razily cestu do nové éry prosperity.

2.4 Se zřetelem na případné budoucí rozšíření EU je navíc v zájmu zvýšení produktivity třeba aktualizovat základní pilíře jednotného trhu a sladit je s novou úlohou jednotného trhu ve světě, který prochází strukturálními změnami.

2.5 Má-li být proces přistoupení věrohodný, musí být svěřena významná úloha organizované občanské společnosti. Tuto myšlenku EHSV přímo podpořil prostřednictvím své iniciativy týkající se zapojení členů z kandidátských zemí ([1]).

2.6 Jak již bylo uvedeno v předchozích stanoviscích ([2]), EHSV se domnívá, že pro dosažení hospodářského růstu a vytvoření pracovních míst v zemích západního Balkánu je nutno investovat do sociální, hospodářské a územní soudržnosti. Dále EHSV doporučuje stanovit pro všechna opatření uvedená v programech reforem ukazatele výsledků v sociální oblasti a v oblasti rozvoje.

3. **Obecné připomínky**

3.1 ***Je rozšíření EU geostrategickým imperativem?***

3.1.1 Invaze na Ukrajinu, která započala v roce 2022, zásadně změnila strategickou mapu evropského kontinentu. Napříč Evropou nyní prochází tvrdá dělicí čára a EU obnovila proces přistoupení šesti států západního Balkánu, které doposud čekaly v „předsálí“ EU. To znamená, že Unie se teď musí připravit na přistoupení až devíti nových členů, včetně Gruzie.

3.1.2 Kromě toho je zde nevyřešená otázka Turecka. To je sice stále kandidátskou zemí, ale jeho přístupová jednání s EU zůstávají zmrazena a o jeho vstupu do EU se v současné době nevede politická diskuse.

3.2 ***Politická a institucionální hlediska***

3.2.1 V důsledku většího počtu členských států se změní vztahy, které jsou zásadním faktorem samotného rozhodování na úrovni EU, a sice vztahy mezi Unií a jejími členskými státy, mezi většími a menšími zeměmi a mezi orgány a institucemi EU.

3.2.2 Rozšíření EU bude mít rozhodně dopad na institucionální rámec EU a přinese změny v politické dynamice.

3.2.3 Výhody, které přináší právo veta, budou muset být na politické úrovni konfrontovány se schopností EU rozhodovat a jednat na základě kvalifikované většiny.

3.2.4 EHSV se domnívá, že se členské státy musí zamyslet nad tím, jak to udělat, aby Unie i s devíti dalšími členy byla nadále schopna fungovat, a jaké je případně třeba přijmout reformy.

3.2.5 Lisabonská smlouva je pro další budoucí rozšíření postačující. Pokud se Evropská rada jednomyslně rozhodne snížit počet komisařů na dvě třetiny počtu členských států, není pro realizaci tohoto kroku zapotřebí nová smlouva. Některá veta v Radě lze zrušit prostřednictvím překlenovacích ustanovení, která umožňují přechod od jednomyslnosti ke kvalifikované většině v Radě zjednodušeným postupem pro provádění změn ve Smlouvách. Kromě toho obsahuje čl. 48 odst. 7 SEU obecné překlenovací ustanovení, jehož prostřednictvím je možné zrušit určitá veta, například v zahraniční a bezpečnostní politice, jak je stanoveno v čl. 31 odst. 3 SEU.

([1]) Příprava podmínek pro přistoupení zemí západního Balkánu k EU.
([2]) Nový plán růstu a Nástroj pro reformy a růst pro západní Balkán.

3.2.6 Nad rámec otázky způsobů hlasování umožňují Smlouvy členským státům, aby se integrovaly různou rychlostí. Jedná se například o posílenou spolupráci (která je možná v oblastech sdílené pravomoci, jako je tomu v případě Úřadu evropského veřejného žalobce) či o ustanovení o účasti („opt-in“) a ustanovení o výjimkách („opt-out“) v případech stanovených ve Smlouvách.

3.2.7 Pokud jde o Evropský parlament, 31 ze 73 křesel uvolněných odchodem Spojeného království bylo ponecháno volných pro účely budoucího rozšíření a/nebo pro nadnárodní kandidátní listiny. Ta by stačila pro několik menších kandidátských zemí, nikoliv však pro Ukrajinu, které by náležel podobný počet křesel, jako má Polsko (52) nebo Španělsko (59). I zde se však EHSV domnívá, že řešení lze nalézt v rámci Lisabonské smlouvy.

3.2.8 Lze si představit změny Smluv menšího rozsahu, jejichž cílem bude zachovat schopnost Unie chránit po rozšíření své hodnoty a zájmy. EHSV poukazuje na to, že během krize eura byly přijaty drobné změny Smlouvy, které byly ratifikovány zjednodušeným postupem. Tento příklad nabízí potenciální cestu, kudy se vydat v případě, že bude nutné rozsáhleji přehodnotit určité politiky.

3.3 *Požadovaný plný soulad s kodaňskými kritérii*

3.3.1 Od roku 1997 je podmínkou úspěšného přistoupení k EU stanovenou ve Smlouvě dodržování základních hodnot EU, jimiž jsou svoboda a demokracie, a respektování lidských práv, důstojnosti, základních svobod a zásad právního státu.

3.3.2 První z kodaňských kritérií v minulosti ukládalo žadatelským státům povinnost zreformovat před vstupem své soudnictví, přepsat ústavu a přijmout protikorupční právní předpisy a právní předpisy zaměřené proti organizované trestné činnosti.

3.3.3 EHSV však konstatuje, že tato kritéria nejsou zárukou toho, že v budoucnu demokracie a právní stát nebudou čelit výzvám. Nedávno nastavená vazba (omezené intenzity) mezi financováním EU a dodržováním zásad právního státu sice Unii poskytuje větší možnosti vyvíjet tlak v tomto smyslu, avšak – jak s lítostí konstatuje EHSV – stále dochází k porušování nezávislosti soudnictví či sdělovacích prostředků. Jak prokázali nositelé Nobelovy ceny za ekonomii za rok 2024 Daron Acemoglu, Simon Johnson a James Robinson, „společnosti se slabým právním státem a institucemi, které zneužívají obyvatelstvo, nevytvářejí růst ani změny k lepšímu“.

3.4 *Revidovaná metodika založená na zkušenostech získaných při předchozích kolech rozšíření*

3.4.1 EU se z předchozích rozšíření poučila a zdokonalila svou politiku rozšíření prostřednictvím revidované metodiky rozšíření z roku 2020. Ta kandidátským a potenciálním kandidátským zemím nabízí lepší možnosti postupné integrace v rámci vybraných politik EU (už před přistoupením) tím, že jim umožňuje, aby již před přistoupením požívaly určité výhody a plnily určité povinnosti vyplývající z členství v EU.

3.4.2 Zkušenosti z jednotlivých kol rozšíření ukázaly, že hlubší začlenění do jednotného trhu EU a cílená finanční podpora k dosažení rychlejší sociálně-ekonomické konvergence nestačí. Má-li být rozšíření úspěšné, je zapotřebí více komplexních reforem, aby se ekonomiky kandidátských zemí mohly vyrovnat s konkurenčním tlakem jednotného trhu a aby bylo možno vybudovat konkurenceschopné a udržitelné podniky, které přilákají soukromé investice.

3.4.3 EHSV se domnívá, že v rámci rozvoje jednotného trhu je nutné vždy pamatovat na skutečný sociální rozměr, který zajistí sociální spravedlnost a soudržnost. Jednotný trh totiž sice je významnou hnací silou růstu a prosperity, avšak pokud jeho přínosy nejsou široce sdíleny nebo pokud dokonce vyústí v soupeření o co nejnižší úroveň sociálních standardů, může se stát příčinou nerovnosti a chudoby. Silný sociální rozměr jednotného trhu EU podporuje inkluzivní prosperitu, neboť zajišťuje spravedlivé příležitosti, pracovní práva a sociální ochranu pro všechny a zároveň přispívá k růstu.

3.4.4 EHSV se domnívá, že revidovaná metodika by měla být založena na výsledcích a měla by být možné vzít ji zpět, v souladu se závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 23. a 24. června 2022. Možnosti, které nabízí postupná integrace, by měly být plně využity, přičemž konečným cílem zůstane členství v EU.

3.4.5 S ohledem na to je již řada kandidátských zemí zapojena do relevantních programů týkajících se vnitřního trhu EU, díky čemuž mají podobné příležitosti jako členské státy EU.

3.4.6 EHSV má za to, že aby bylo rozšíření úspěšné, budou muset EU i kandidátské země o procesu přistoupení efektivně komunikovat se svými obyvateli a vést s nimi konstruktivní diskuse o strategickém významu a přínosech přistoupení.

3.4.7 Kandidátské země se již účastní přípravy právních předpisů a politik EU, často jako pozorovatelé, a EHSV v rámci této nové metodiky s hrdostí plní aktivní úlohu. Záměrem jejich zapojení do činnosti některých decentralizovaných agentur EU je co nejdříve do jejich systémů začlenit normy EU.

3.4.8 EHSV se rovněž domnívá, že povinným předpokladem přistoupení Srbska a Kosova ([3]) by měla být normalizace jejich vzájemných vztahů.

4. **Konkrétní připomínky**

4.1 ***Odstupňovaný/postupný přístup***

4.1.1 Nástroje a rámec, jimiž se již řídí vztahy mezi EU a kandidátskými zeměmi (jako jsou dohody o stabilizaci a přidružení se zeměmi západního Balkánu a dohody o přidružení a souvisejících prohloubených a komplexních zónách volného obchodu s Ukrajinou, Moldavskem a Gruzií), již nabízejí významné možnosti, jak zajistit, aby mělo směřování k členství v EU pozvolný charakter, včetně pozvolné integrace do konkrétních oblastí jednotného trhu.

4.1.2 Včasný a postupný přístup na jednotný trh rovněž umožní hospodářským subjektům kandidátských zemí, aby se dále integrovaly do evropských hodnotových řetězců. Za tímto účelem by mohla být navázána strategická partnerství v průmyslových ekosystémech společného zájmu (např. pokud jde o suroviny, baterie, cestovní ruch, oběhové hospodářství či strojní zařízení).

4.1.3 Stěžejním krokem každého přistoupení k EU je převzetí *acquis* jednotného trhu. Dle EHSV to nastoluje otázku, jak dále rozvíjet postupný přístup na jednotný trh před přistoupením, a to jak z hlediska určení cílových oblastí, tak z hlediska příslušných podmínek.

4.1.4 V zájmu účinné realizace tohoto přístupu by se země západního Balkánu měly dohodnout na automatickém uplatňování pravidel EU v konkrétní oblasti v rámci společného regionálního trhu, jakmile daná země dosáhne souladu s právními předpisy EU a tento soulad potvrdí. Tento strategický krok by odstranil potřebu zavádět další přechodné postupy v zájmu zajištění stejných pravidel v rámci regionu. Proaktivně by zredukoval nadbytečná opatření a současně také zajistil úspěšnější realizaci procesů spojených s prováděním společného regionálního trhu a jednotného trhu EU.

4.1.5 EHSV se domnívá, že orgány EU budou muset rozhodnout, zda postupné udělování přístupu k posílené integraci do vnitřního trhu vytvoří přímo vymahatelná práva a povinnosti v rámci právního řádu Unie a kandidátských zemí.

4.1.6 EHSV nemá jasno v tom, jaké záruky budou vyžadovány (pokud jde o jednotný výklad, uplatňování a prosazování *acquis* EU) a jakým způsobem bude Unie moci reagovat v případě, že kandidátská země nesplní své povinnosti. Jedná se o šedou zónu, která by měla být velmi pečlivě prozkoumána. V sázce je právní jistota a důvěra podniků.

4.1.7 Dohody o přidružení doplňují další iniciativy.

— Cílem prioritního akčního plánu v rámci prohloubené a komplexní zóny volného obchodu s Ukrajinou je poskytnout této zemi přístup do oblastí jednotného trhu ještě před přistoupením, a to jejím začleněním do roamingu za domácích podmínek v EU, přípravou jejího přístupu do jednotné oblasti pro platby v eurech v souladu s příslušnými postupy a požadavky a umožněním volného oběhu některých průmyslových výrobků. Podobný plán existuje i pro Moldavsko a nyní se zavádí i pro Gruzii.

([3]) Mezinárodní soudní dvůr rozhodl, že jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosova dne 17. února 2008 „nebylo porušením mezinárodního práva“.

— Plán růstu pro západní Balkán motivuje tento region k přípravě na členství v EU a k urychlení nezbytných socioekonomických a základních reforem, zejména tím, že přináší některé výhody plynoucí z přístupu na jednotný trh. Tato iniciativa probíhá souběžně se společným regionálním trhem západního Balkánu, jehož cílem je zajistit hospodářskou integraci regionu na základě pravidel a norem EU.

— Tyto postupné integrační procesy jsou rovněž finančně podporovány navrhovaným Nástrojem pro reformy a růst pro západní Balkán, Nástrojem pro Ukrajinu a balíčkem podpory EU pro Moldavsko.

— Jedním z cílů nového plánu růstu a nástroje je urychlit regionální hospodářskou integraci. To ekonomikám západního Balkánu umožní lépe se začlenit do evropských hodnotových řetězců a zvýšit svou konkurenceschopnost a pro země západního Balkánu pak bude snazší bezproblémově se integrovat do jednotného trhu EU.

— Intenzivnější hospodářská spolupráce a obchod uvnitř regionu, založené na normách EU, uvolní nevyužitý hospodářský potenciál regionu, zvýší konkurenceschopnost podniků díky podpoře přeshraničních výrobních řetězců a využití regionálních komparativních výhod, vytvoří nová pracovní místa, budou přínosem pro spotřebitele a přilákají investory, kteří budou chtít využít výhod většího trhu.

4.1.8 EHSV vítá skutečnost, že včasný a postupný přístup na jednotný trh rovněž umožní hospodářským subjektům, sociálním partnerům a občanské společnosti kandidátských zemí, aby se dále integrovaly do evropských hodnotových řetězců. V zájmu větší efektivity by však měla být navázána strategická partnerství v průmyslových ekosystémech společného zájmu.

4.2 *Potřeba přepracovat stávající nástroje vnější a technické pomoci*

4.2.1 EHSV se domnívá, že v důsledku zavedení předběžné podmínky je zapotřebí nový přístup k rozšíření a potažmo nový nástroj, který bude koncipován jinak než nástroje vnější a technické pomoci, které jsou k dispozici v současnosti. Tuto metodiku nelze uplatňovat v rámci stávajícího Nástroje předvstupní pomoci (NPP III).

4.2.2 Nový nástroj pro vnější a technickou pomoc by měl posílit stávající finanční pomoc v rámci NPP III prostřednictvím programů spolupráce Interreg spadajících pod politiku soudržnosti EU a měl by zahrnovat západní Balkán. EHSV zdůrazňuje, že v zájmu zajištění hladkého přechodu k členství je důležité postupně sladit podporu určenou kandidátským zemím s finančními nástroji členských států.

4.2.3 Nový Nástroj pro reformy a růst pro západní Balkán má podpořit provádění nového plánu růstu a jeho čtyř pilířů prostřednictvím výrazně navýšené finanční pomoci. EHSV vítá skutečnost, že platby budou podléhat přísným podmínkám týkajícím se klíčových reforem, jak je stanoveno v programu reforem.

4.2.4 Navrhovaný nástroj by se měl vztahovat na období 2024–2027. Měl by poskytovat finanční podporu formou půjček (až do výše 4 miliard EUR) a nevratné podpory (až do výše 2 miliard EUR) a prostřednictvím přímých plateb do vnitrostátních rozpočtů nebo jako financování kapitálových investic prostřednictvím investičního rámce pro západní Balkán.

4.2.5 Finanční dopad tohoto nástroje v kombinaci s prostředky, které jsou stále k dispozici v rámci NPP III pro zbývající část víceletého finančního rámce na období 2021–2027, by měl západnímu Balkánu zajistit stejnou míru podpory na obyvatele, jakou má v průměru politika soudržnosti v EU.

4.2.6 Toto bezprecedentní navýšení rozpočtu by mělo být reakcí na výzvy k zajištění silnější sociálně-ekonomické konvergence, které přicházejí z regionu, a zdůraznit poselství, že přínosy užší integrace s EU lze pocítit již před přistoupením.

V Bruselu dne 4. prosince 2024.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE